

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého, v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2020, č. j. 5 A 46/2020 - 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta jeho žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. V žalobě stěžovatel požádal také o osvobození od soudních poplatků.

[2] Usnesením označeným v záhlaví městský soud žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. Dospěl totiž k závěru, že přestože majetkové poměry žalobce osvobození od soudních poplatků odůvodňují, nelze mu jej přiznat, neboť žalobce daného institutu zneužívá. Mimo množství žalobcem vedených sporů považoval městský soud za

rozhodný zejména způsob, jakým žalobce soudní spory vyvolává, a také podstatu těchto sporů. Daná řízení jsou vedena sériově a stereotypně, jsou v nich namítány stejné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Povaha projednávané věci i ostatních žalobcových případů podle městského soudu svědčí o tom, že žalobci prioritně nejde o vyřešení sporné otázky, respektive o poskytnutí ochrany jeho právům, ale o to, aby vyvolal spor jako takový. Veškerou svou činností se žalobce snaží pouze o to, aby maximalizoval počet soudních rozhodnutí.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení městského soudu kasační stížností, v níž zejména namítá, že o osvobození od soudních poplatků vůbec nepožádal, a že senát 5 A patří ke zhruba čtyřem dalším senátům městského soudu, které si „uzurpují“ jeho žaloby směřované proti žalované, z čehož dovodil, že si žalovaná nejspíše „vydržuje“ své soudce. Městský soud dále podle názoru stěžovatele zamlčuje žalobní důvody; stěžovatel zastává názor, že nelze zneužít dobrodiní osvobození od soudního poplatku, protože žádost o osvobození může být zamítnuta, je-li žaloba zjevně neúspěšná. Stěžovatel rovněž popřel, že by v žalobě užíval obdobná tvrzení, jako v předchozích žalobách, a poznamenal, že i napadené usnesení obsahuje stejné úvahy, jako mnoho předcházejících rozhodnutí městského soudu. Za lživé označil také tvrzení městského soudu, že podstata sporu se s ohledem na množství jeho procesních úkonů vytrácí, a dodal, že soudy musí vydávat i „zbytečné“ rozsudky, za které lze vlastně označit všechny zamítavé rozsudky.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná.

[6] K otázce úhrady soudního poplatku za podání kasační stížnosti a splnění podmínky dle § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v podobě povinného zastoupení stěžovatele advokátem Nejvyšší správní soud uvádí, že podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí krajského, resp. městského soudu (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19). Napadené usnesení právě takovým procesním rozhodnutím je, zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost tudíž Nejvyšší správní soud nepožadoval. Z citovaného usnesení rozšířeného senátu současně plyne, že ač je povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. se neuplatní v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží toliko k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení. V daném případě tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem splněna být nemusí.

pokračování

[7] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k meritornímu posouzení kasační stížnosti a přezkoumal napadené usnesení městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel, přičemž neshledal vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] V souladu s § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, je s podáním žaloby spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.“

[9] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že ze spisu městského soudu jasně vyplývá, že v řízení vedeném pod sp. zn. 5 A 46/2020 stěžovatel výslovně požádal o osvobození od soudních poplatků, a to přímo v žalobě ze dne 16. 4. 2020 (č. l. 1), podané téhož dne. Námitka stěžovatele, že o osvobození vůbec nepožádal, je tedy zcela nedůvodná.

[10] Dále Nejvyšší správní soud uvádí, že smysl osvobození od soudních poplatků je především ten, aby osobám, které nemají dostatek prostředků, byla zajištěna účinná soudní ochrana jejich práv. Jak již zdejší soud uvedl v rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, který se týkal právě stěžovatele (a na který také poukázal městský soud), nejedná se o institut, který má umožňovat chudým osobám bezplatně vést spory podle své libosti. Přestože je účastník řízení nemajetný, takže by bylo zásadně namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporů, které účastník vede.

[11] Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že postup stěžovatele není v tomto řízení výjimečný; žalobce u městského soudu vede mnoho řízení, v nichž postupuje sériově a stereotypně, a užívá obdobné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Současně i z úřední činnosti Nejvyššího správního soudu, u něhož jsou rovněž evidovány stovky věcí týkající se stěžovatele, vyplývá, že jeho postup v řízeních se neustále opakuje a stěžovatel uvádí zcela shodné či obdobné argumenty. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede velké množství sporů, přirozeně sama o sobě neznámá, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je nicméně právě sériovost a stereotypnost stěžovatelem podávaných žádostí, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů (srov. např. rozsudky tohoto soudu ze dne 13. 3. 2019, č. j. 6 As 35/2019 - 12, ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 231/2018 - 17, či ze dne 29. 5. 2015, č. j. 4 As 104/2015 - 12).

[12] Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud shodně s městským soudem shledal, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem nebyly splněny. S ohledem na počet sporů, které stěžovatel vede (a které se týkají taktéž určení advokáta k poskytnutí právní pomoci), jakož i opakování totožných či obdobných

argumentů v žádostech o osvobození od soudních poplatků, má Nejvyšší správní soud zato, že stěžovatel svými podáními nesleduje ochranu svých veřejných subjektivních práv, resp. žádost o osvobození od soudních poplatků nesměřuje k zajištění účinné soudní ochrany, nýbrž se snaží prostřednictvím opakovaného žádání o osvobození od soudních poplatků vést bezplatně spory podle své libosti.

[13] K ostatním argumentům uplatněným v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud pouze ve stručnosti konstatuje, že se jedná o vyjádření stěžovatelových názorů na činnost městského soudu, které nemají pro posouzení věci, tedy otázky osvobození od soudních poplatků, žádnou relevanci.

[14] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[15] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaná náhradu nákladů výslovně neuplatnila a Nejvyšší správní soud ani ze spisu neshledal, že by mu vznikly náklady překračující jeho běžnou administrativní činnost. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 12. června 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu